16.10.2025

Eduskunnan talousvaliokunta
TaV@eduskunta.fi

HANSEL OY:N LAUSUNTO ENERGIATEHOKKUUSLAIN MUUTTAMISTA KOSKEVASTA HALLITUKSEN ESITYKSESTÄ (HE 85/2025 vp)

Eduskunnan talousvaliokunta on pyytänyt Hansel Oy:ltä asiantuntijalausuntoa energiatehokkuutta koskevan lain muuttamisesta (HE 85/2025 vp). Hansel Oy esittää kunnioittavasti lausuntonaan seuraavaa:

Hansel vastaa julkisten hankintojen ilmoituskanava Hilman teknisestä ylläpidosta ja kehittämisestä. Hansel on selvittänyt ja lausunut työ- ja elinkeinoministeriölle hallituksen esityksen valmisteluvaiheessa esillä olleista energiatehokkuutta koskevista ilmoitusvelvoitteista. Hankintailmoitukset ja hankinta-asiakirjat soveltuvat huonosti energiatehokkuuslain tarkoittamien velvoitteiden ilmoittamiseen ja niistä tilastointiin. Hanselin lausunnossa esitetyt näkökulmat on huomioitu hallituksen esityksessä, joten Hanselilla ei ilmoitusvelvoitteiden osalta ole huomautettavaa hallituksen esityksessä esitettyyn. Hansel haluaa kiinnittää huomiota kuitenkin siihen, että hallituksen esityksen vaikutusarviointia koskevaan lukuun on jäänyt viittauksia ilmoitusvelvoitteisiin (s. 45 ja 46), mikä saattaa herättää epätietoisuutta lain soveltajien keskuudessa.

Lakiehdotuksen 5 a lukuun ehdotetaan useita kilpailutettavien tuotteiden ja palvelujen vaatimusmäärittelyyn liittyviä velvoitteita. Energiatehokkuus ensin -käsite ei ole yksiselitteinen ja yksityiskohtaiset velvoitteet 29 a – 29 d §:ssä ovat osin tulkinnanvaraisia ja niihin liittyy poikkeusmahdollisuuksia. Lakiluonnoksen 32 §:n mukaan julkisia hankintoja koskevista päätöksistä voidaan valittaa markkinaoikeuteen. Hansel ei kannata valitusoikeuden avaamista markkinaoikeuteen, sillä markkinaoikeusvalitusten kohteena tulisi olla vain yksiselitteiset hankintalain hankintaprosessiin liittyvät ratkaisut, ei sektorilainsäädäntöjen tulkinnanvaraiset velvoitteet. Valitusoikeuksien laajentaminen avaisi taas uuden mahdollisuuden vaikeuttaa hankintojen tekemistä. Markkinaoikeuden pitkät käsittelyajat viivästyttävät lisäksi julkisia hankintoja kohtuuttomasti.

16.10.2025

Hansel haluaa kiinnittää talousvaliokunnan huomiota julkisten hankintojen alati lisääntyvään sääntelyyn. Hankintalain lisäksi sovellettavaksi tulee energiatehokkuusdirektiivin ja -lain lisäksi noin 50 EU-säädöstä, joissa on usein hyvin vaikeaselkoisia velvoitteita, jotka aiheuttavat juridisia tulkintaongelmia ja -riskejä, vaikeuttavat ja hidastavat julkisten hankintojen tekemistä sekä lisäävät hankintayksiköiden ja yritysten hallinnollista taakkaa. Julkisten hankintojen sääntelyä tulisi pikemminkin keventää ja yksinkertaistaa, jotta hankinnat saataisiin tehtyä tehokkaasti.

Hansel Oy

Eija Kontuniemi
Lakiasiainjohtaja